

ВМЕСТО ПРЕДГОВОР

С утвърждаване Кабинета по българска ономастика при Великотърновския университет "Св. Св. Кирил и Методий" от 4 февруари 1994 г. да прерастне в Център по българска ономастика, Академичният съвет му определи статут на "самостоятелно научноизследователско звено" с ръководител директор и специалист-филолог с компютърна грамотност. Това му дава възможност след тридесетгодишна събирателска дейност на ономастични материали от страната да се извиси на национално равнище с подобни звена в други висши учебни заведения и институти. В продължение на няколко години Центърът става съорганизатор и организатор-домакин на две кръгли маси и на национална конференция по българска ономастика.

Сборник 1 съдържа материалите от Първа кръгла маса, проведена на 16–17 юни 1989 г. във ВТУ на тема: *Състояние и проблеми на българската ономастика*. Сборник 2 обхваща докладите и съобщенията от Втора кръгла маса, състояла се на 14 юни 1990 г., посветена на *Поява, произход и разпространение на личните имена в България* и от Първа национална конференция на тема *Принципи за съставяне на български топонимичен речник и атлас*, проведена на 21–25 октомври 1991 г. във Великотърновския университет.

Настоящият сборник 3 е посветен на тема: *Ономасти и ономастични изследвания в България* с цел да се запознаят музейните работници, краеведите и обществеността със състоянието на българската ономастика и предстоящите задачи в бъдеще в регионален и национален план.

Известни интереси в областта на антропонимията и топонимията откриваме още преди Освобождението у Любен Каравелов, Георги С. Раковски и Хр. Ботев. Истински научни основи на ономастиката ни, обаче, се създават постепенно след Освобождението. В тази насока заслужено място имат редица наши и чужди историци, географи и предимно езиковеди като: Марин С. Дринов (1838 – 1906), Константин Иречек (1854 – 1918), Анастас Т. Иширков (1868 – 1937), Атанас Т. Илиев (1852 – 1927), Димитър Д. Дечев (1877 – 1958), Стефан Младенов (1880 – 1963), Йордан Н. Иванов (1872 – 1947), Стоян М. Романски (1882 – 1959), Веселин Бешевлиев (1900 – 1992). Приносите им предимно са в областта на топонимията. В антропонимията се изявяват любители и специалисти като: Густав Вайганд (1860 – 1930), Цани Гинчев (1888 – 1894), Константин Д.

Мутафов (1879 – 1946), Александър Теодоров-Балан (1859 – 1959), Любомир Д. Андрейчин (1910 – 1975)...

Ученик на Д. Дечев, Ст. Младенов и В. Бешевлиев, особени заслуги за утвърждаването на българската ономастика като наука за собствените имена има акад. Владимир Иванов ГЕОРГИЕВ (3. 02. 1908 – 14. 07. 1968). Занимавайки се няколко десетилетия с проблемите на езиково-етничните отношения на древното население на Балканите, преценявайки значението на топонимията като важен източник в тази насока, той организира събирането, изследването и издаването на топонимията в България. Още като доцент в Софийския университет той възлага на студента си Ив. Дуриданов да се залови със събирането на топонимията в Ломско. Представената монография става основа за обсъждане методологията на разработване подобен род работи в бъдеще. Като директор на Института за български език (1951 – 1956) възлага на Дуриданов да разработи първото упътване и програма за събиране на собствени имена и топонимия на отделна околия. С това се поставя третият период в ономастичните ни изследвания – целенасочено и планово събиране, разработване и издаване на българската топонимия по бивши околии в отделни монографии. По изпълнението на тази програма е направено много, но все още, по редица причини, тя не е осъществена напълно...

Необходимо е отново да се обединят усилията на ономастите и краеведите в страната по окончателното събиране, съхраняване и изследване на българската топонимия, като не се забравят и другите дялове на ономастиката – антропонимия, зоонимия, астронимия... Да се изготвят необходимите подръчни топонимични и антропонимични речници, осведомителни и препоръчителни именници за нашите административни и паспортни служби, за нашите краеведи и граждани.

Принос в тази насока са и усилията на Центъра по българска ономастика при Великотърновския университет “Св. Св. Кирил и Методий” в неперидично издаване на сборници с ономастични изследвания и материали.

проф. Николай КОВАЧЕВ